

Motion om att Stockholms kor bör visa vägen för minskade metangasutsläpp

Motion av Jonas Naddebo (C)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Åsa Lindhagen

Sammanfattning av ärendet

I en motion väckt i kommunfullmäktige föreslår Jonas Naddebo (C) att befintliga anläggningar för nötkreatur i staden uppmuntras att på prov i två år använda fodertillskott som minskar deras metanutsläpp.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd, 4H Stockholms län och LRF Stockholm.

4H Stockholms län och LRF Stockholm har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret framhåller att metanutsläpp från stadens nötkreatur är mycket begränsade och att pågående åtgärder, som ökad andel växtbaserad mat, redan bidrar till minskad klimatpåverkan. De bedömer att frågan hanteras inom befintliga styrdokument och att ytterligare åtgärder kan prövas vid behov.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden konstaterar att de berörda utsläppen i Stockholms stad är låga även om sektorn nationellt är mer betydande. Nämnden är i grunden positiv till metanreducerande åtgärder.

Bromma stadsdelsnämnd lyfter att de endast har ett fåtal kor samt att de inte har rådighet över val av foder på de 4H-gårdar som finns i staden.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd delar behovet av att minska metanutsläpp men pekar på att utsläppen är en naturlig del av idisslares matsmältning och att åtgärder främst utvecklas inom forskning och jordbruk. Vidare framhåller de att de har

begränsat inflytande då deras djur betar utan tillskottsfoder och saknar underlag för att bedöma konsekvenserna av eventuella foderförändringar.

Järva stadsdelsnämnd anser att förslaget ligger i linje med stadens mål, men betonar att nyttan är begränsad och att eventuella insatser främst bör prövas i liten skala och under rätt förutsättningar. De lyfter flera villkor och risker, och framhåller att åtgärder som fodertillskott inte ersätter behovet av bredare insatser som minskad köttkonsumtion och andra klimatåtgärder.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Metan är en kraftfull växthusgas och vi måste minska utsläppen i alla sektorer för att Stockholm ska nå målen i stadens miljöprogram och klimathandlingsplan om att vara klimatpositivt 2030 och fossilfritt 2040. Samtidigt konstaterar jag, i likhet med miljö- och hälsoskyddsnämnden, att de metanutsläpp som härrör från nötkreatur inom Stockholms stads gränser är mycket små i relation till stadens samlade utsläpp, även om sektorn är mer betydande på nationell nivå.

Jag delar nämndernas bedömning att stadens befintliga styrdokument ger utrymme att pröva relevanta och vetenskapligt välgrundade metanreducerande åtgärder inom djurhållningen när sådana blir praktiskt möjliga och godkända enligt gällande regelverk. Stadsledningskontoret pekar också på att stadens pågående arbete med minskad klimatpåverkan från livsmedel redan är en viktig del i att reducera metanutsläpp och andra utsläpp från maten.

Mot denna bakgrund gör jag bedömningen, i linje med stadsledningskontoret och berörda nämnder, att motionens intention – att driva på för minskade metanutsläpp och klimatpåverkan – i huvudsak tillgodoses inom ramen för Miljöprogram 2030, klimathandlingsplanen och stadens mat- och klimatarbete, samt att eventuella pilotinsatser kan hanteras inom befintliga uppdrag.

Bilaga

Motion om att Stockholms kor bör visa vägen för minskade metangasutsläpp, dnr KS 2025/690-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 19 augusti 2026

Karin Wanngård

Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Kristin Jacobsson (C) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att bifalla motionen i sin helhet
2. Att därutöver anföras:

Centerpartiet tackar för remissvaren och finner det glädjande att stadens förvaltningar också delar vår ambition om att Stockholm ska gå före och främja användningen av fodertillsatser som reducerar metanutsläpp. Centerpartiet ser därmed fram emot att staden tar vårt förslag vidare och att fodertillskott som minskar kornas metanutsläpp testas under den tvåårsperiod som föreslagits.

Ärendet

I en motion väckt av Jonas Naddebo (C) framförs att konsumtion av nötkött är förbundet med stora utsläpp av metangas, och att Stockholms stad därför ska uppmuntra de anläggningar i staden som håller nötkreatur att använda fodertillskott som reducerar utsläppen av metangas. Enligt motionen finns det elva anläggningar med nötkreatur i Stockholms stad, varav vissa är 4H-gårdar. På flera platser i staden finns också inhyrda betesdjur.

I motionen framförs att Stockholms stad bör uppmuntra anläggningarna att kroka arm med företag som utvecklar fodertillskott som minskar metanutsläpp. Enligt motionen finns det studier som visar att sådana tillskott kan bidra till markant minskade utsläpp. Det betonas att även om verksamheterna i Stockholm är små, har de en viktig roll att spela i att driva på för en klimatsmart utveckling inom nötkreatursuppfödning.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd, 4H Stockholms län och LRF Stockholm.

4H Stockholms län och LRF Stockholm har inte inkommit med svar.

Innehållsförteckning

Stadsledningskontoret	4
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	5
Bromma stadsdelsnämnd.....	6
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd.....	7
Järva stadsdelsnämnd	7
Reservationer m.m.	9

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 13 oktober 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret konstaterar att Stockholms stads Miljöprogram 2030 uttrycker ambitiösa målsättningar om att Stockholms stad ska vara en förebild för en rättvis och snabb klimatomställning. Stockholm ska bli klimatpositivt 2030 och fossilfritt 2040 genom kraftigt minskade utsläpp och koldioxidlagring. Metan är en kraftfull växthusgas med betydande klimatpåverkan, och nötkreatur och idisslare orsakar en stor del av de globala metangasutsläppen. Stockholms stads pågående satsningar på

att öka andelen växtbaserad mat inom den offentliga måltiden är ett viktigt bidrag för att minska metangasutsläppen och matens klimatpåverkan.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer att omkring 300 av Sveriges totalt cirka 1,4 miljoner nötkreatur finns inom Stockholms stads gränser. De beräknas orsaka metangasutsläpp motsvarande 700 ton koldioxidekvivalenter per år, vilket är en marginell del av stadens totala territoriella utsläpp. Flera av djuren används dessutom i syfte att gynna biologisk mångfald genom naturbete, och får sin föda genom bete snarare än genom utfodring med tillskott. Forskning kring metanreducerande fodertillskott pågår, men produkterna är ännu under utveckling och måste prövas vetenskapligt samt godkännas enligt EU:s och nationella regelverk innan de kan användas.

Stadsledningskontoret anser att Miljöprogram 2030 ger berörda nämnder möjlighet att, utifrån lokala förutsättningar och vetenskaplig utveckling, pröva relevanta åtgärder och initiativ som främjar innovation, hållbar teknik och samverkan, och som kan bidra till att minska klimatpåverkan från djurhållning. Mot denna bakgrund bedömer stadsledningskontoret att motionens intentioner tillgodoses inom befintliga styrdokument och uppdrag.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att Motion om att Stockholms kor bör visa vägen för minskade metangasutsläpp, besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 30 september 2025 följande.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Ashna Ibrahim (C), se Reservationer m.m.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 24 juni 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Metangasutsläpp från djurs fodersmältning i Sverige ger utsläpp på drygt 3 miljoner ton CO₂e årligen¹, vilket är ca 7 procent av de totala territoriella utsläppen². Uppskattningsvis finns ca 300 nötkreatur inom kommungränsen i Stockholms stad³, av totalt ca 1,4 miljoner i Sverige. Nötkreaturen inom kommungränsen bidrar uppskattningsvis till omkring 700 ton CO₂e årligen från fodersmältning.

Miljöförvaltningen delar ambitionen att Stockholm ska gå före och främja användningen av fodertillsatser som reducerar metanutsläpp. Detta kan dock endast ske inom ramen för gällande regelverk och förutsatt att produkterna är godkända av EU regelverk och nationella bestämmelser.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 2 oktober 2025 följande.

Nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och översänder det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Särskilt uttalande av Johan Duvdahl (C), se Reservationer m.m.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 2 oktober 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen har kor på bete i Kyrksjölötens naturreservat. Betesdjuren lånas in under sommarsäsongen för att hålla ytan öppen, vilket gynnar den biologiska mångfalden. Djuren utfodras inte under sommarsäsongen då de betar. Förvaltningen säkerställer att djuren tas omhand i enlighet med Jordbruksverkets föreskrifter.

De 4H-gårdar som finns i Stockholms stad är föreningsdrivna och staden har inte möjlighet att påverka hur de utfodrar sina djur. Den 4H-gård som finns i Bromma har inga kor. Däremot har de får och getter som även dem är idisslande och släpper ut metangas, dock i mindre utsträckning än kor.

¹ <https://www.naturvardsverket.se/data-och-statistik/klimat/vaxthusgaser-utslapp-fran-jordbruk/>

² <https://www.naturvardsverket.se/data-och-statistik/klimat/sveriges-utslapp-och-upptag-av-vaxthusgaser/>

³

https://statistik.jordbruksverket.se/PXWeb/pxweb/sv/Jordbruksverkets%20statistikdatabas/Jordbruksverkets%20statistikdatabas_Lantbrukets%20djur_Lantbruksdjur%20i%20juni/JO0103F05.px/table/tableViewLayout1/

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 september 2025 följande.

Att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämna det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 15 augusti 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen instämmer i behovet att minska utsläppen av metangas. Metan bildas naturligt i kor och andra idisslares magar under matsmältningen. Mikroorganismer hjälper till att bryta ner foder, och metan är en biprodukt av denna process. Forskare och jordbrukare, såväl nationellt som internationellt, arbetar med olika metoder för att minska metanutsläppen från kor. Detta inkluderar foderjusteringar, tillsatser i foder och avel för kor med lägre metanproduktion.

Förvaltningen hyr sedan år 2021 in kossor som under sommaren betar på Sjöängen vid Brännkyrka kyrka. De inhyrda korna betar gräs och örter som en del av förvaltningens arbete med biologisk mångfald. Under sin vistelse på Sjöängen får korna inte fodertillskott. I stadsdelsområdet finns även en 4H-gård och en parklek som inhyser djur, varav Eolshäll 4H-gård har tamboskap.

Eftersom förvaltningen inte bedriver utfordring av kor saknar förvaltningen djupgående kunskap om vad ett foderbyte har för konsekvenser för djurens hälsa. Det är därför svårt för förvaltningen att avgöra vad ett byte av foder skulle få för konsekvenser, exempelvis ekonomiskt för djurägaren.

Järva stadsdelsnämnd

Järva stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 september 2025 följande.

Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och lämnar det som svar på remissen.

Järva stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 30 juni 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att motionens förslag ligger i linje med stadens miljöprogram 2030 och med målet om att Stockholm ska bli en klimatpositiv stad utan globalt klimatavtryck. Metanutsläpp från nötkreatur är en betydande klimatfråga globalt och även om djurhållningen i Stockholms stad är begränsad i omfattning kan ett försök med metanreducerande tillskott vara ett sätt för staden att främja innovation, hållbar teknik och samverkan. Miljöprogrammet betonar att staden ska fungera som en förebild i klimatomställningen och genom att pröva nya och hållbara tekniker kan staden aktivt bidra till denna ambition.

Förvaltningen ser positivt på att staden kan stödja ett pilotprojekt inom ramen för befintliga anläggningar. Förvaltningen har ett arrendeavtal med 4H-gården vid Akalla by där det just nu inte finns några nötkreatur. I de fall där det är relevant anser förvaltningen att staden centralt behöver se över hur detta kan appliceras/uppmuntras, exempelvis huruvida och på vilket sätt ett sådant krav kan ställas i ett arrendeavtal. Vidare anser förvaltningen att en sådan satsning bör vila på en vetenskaplig grund med godkända fodertillskott och genomföras i samverkan med relevanta aktörer (forskningsinstitutioner, myndigheter, företag). Detta för att säkerställa djurhälsa, arbetsmiljö och livsmedelssäkerhet.

Vidare anser förvaltningen att det är av vikt att åtgärder inom djurhållning inte leder till oönskade bieffekter, såsom ökad köttproduktion eller förlängd livslängd för ohållbara system. Tillskott bör därmed inte ses som en ersättning utan som ett komplement till bredare åtgärder inom stadens miljö- och klimatarbete. Bland annat behöver minskad köttkonsumtion, ökad biologisk mångfald och en mer cirkulär och lokal livsmedelsförsörjning fortsatt prioriteras.

Reservationer m.m.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Reservation av Ashna Ibrahim (C)

Ashna Ibrahim (C) föreslår att nämnden beslutar att bifalla motionen samt att därutöver anföra följande:

Centerpartiet tackar förvaltningen för sitt svar och finner det glädjande att förvaltningen också delar vår ambition om att Stockholm ska gå före och främja användningen av fodertillsatser som reducerar metanutsläpp. Centerpartiet ser därmed fram emot att staden tar vårt förslag vidare och att fodertillskott som minskar kornas metanutsläpp testas under den tvåårsperiod som föreslagits.

Bromma stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande av Johan Duvdahl (C)

Centerpartiet instämmer med motionären om vikten av att uppmuntra befintliga 4H anläggningar som har nötkreatur att kroka arm med företag som utvecklar fodertillskott för kor med målet att minska deras metanutsläpp. Enligt ett företags egna studier kan exempelvis algbaserade tillskott reducera metanutsläppen från kor med upp till 80–90 procent

Förslaget att befintliga anläggningar för nötkreatur i staden uppmuntras att på prov i två år använda fodertillskott som minskar deras metanutsläpp bedömer centerpartiet som väldigt klokt.